

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	III
Bölüm 1 TEMEL KAVRAMLAR11	
1.1. İnsan Kaynakları	12
1.1.1. Tanımı	12
1.1.2. Kapsamı	13
1.2. İnsan Kaynakları Yönetiminin Tarihçesi	14
1.2.1. Klasik Kuram	14
1.2.2. İnsani İlişkiler Yaklaşımı	16
1.2.3. Personel Yönetimi	18
1.2.4. İnsan Kaynakları Yönetimi	18
1.3. Personel Yönetimi İle İnsan Kaynakları Yönetiminin Genel Değerlendirilmesi	19
1.3.1. Personel Yönetiminden İnsan Kaynakları Yönetimine Geçiş	19
1.3.2. Personel Yönetimiyle İnsan Kaynakları Yönetimi Arasındaki Farklar	20
1.4. İnsan Kaynakları Yönetim İlkeleri	22
1.4.1. Yeterlilik İlkesi	22
1.4.2. Kariyer İlkesi	23
1.4.3. Eşitlik İlkesi	23
1.4.4. Güvence İlkesi	23
1.4.5. Yansızlık İlkesi	23
1.5. İnsan Kaynakları Yönetiminin İşlevleri	24
1.6. İnsan Kaynakları Yönetimi Bölümünün Örgütlenmesi	24
1.6.1. Üst Yönetimin Yönetim Felsefesi ve Tutumu	24
1.6.2. Faaliyetlerin ve Çalışanları Özellikleri	25
1.6.3. İşçi – İşveren - Sendika İlişkileri	25
1.6.4. İşletme Ölçeğinin Büyüklüğü	25
1.7. İnsan Kaynakları Yönetimini Etkileyen Çevresel Faktörler	26
1.7.1. Genel Çevre	27
1.7.2. Özel Çevre	29
1.7.3. Uluslararası Çevre	31
Başarı Öyküleri	32
Yararlanılan Kaynaklar	40
Bölüm 2 İNSAN KAYNAKLARI PLANLANMASI	41
2.1. İnsan Kaynakları Planlaması	42
2.1.1. İnsan Kaynakları İşlevlerinin Planlanması	43
2.1.2. İnsan Kaynakları ve Stratejik İnsan Kaynakları Planlaması	45

2.1.3. İnsan Kaynakları Planlamasının Önemi	47
2.1.4. İnsan Kaynakları Yönetim Sistemi ve İnsan Kaynakları Planlaması ile Bağlantısı	49
2.1.5. İnsan Kaynakları Planlamasının Amaçları	49
2.1.6. İnsan Kaynakları Planlamasını Etkileyen Faktörler	51
2.1.7. İşgücü Analiz Yöntemleri	56
2.1.8. Personel İhtiyacı Çeşitleri	59
2.1.9. İnsan Kaynakları Planının Oluşturulması	60
2.1.10. İnsan Kaynakları Planlamasında Kullanılan Tahmin Yöntemleri	61
2.1.11. İnsan Kaynakları Planlaması Süreci	63
2.1.12. İnsan Kaynakları Planlaması Etkinliğinin Değerlendirilmesi	64
2.2 İş Analizi	65
2.2.1. İş Analizinin Kullanıldığı Alanlar ve Zaman	66
2.2.2. İşle İlgili Verilerin Toplanması	69
2.2.3. Toplanan Verilerin Değerlendirilmesi	69
2.2.4. İş Analiz Yöntemleri	69
2.2.5. İş Analizi Süreci	71
2.2.6. İş Tanımı	74
2.2.7. İş ve Görev Tasarımı	78
Başarı Öyküleri	81
Yararlanılan Kaynaklar	87
Bölüm 3 İNSAN KAYNAĞINI BULMA, SEÇME ve YÖNLENDİRME	89
3.1. İnsan Kaynağını Bulma	90
3.1.1. İnsan Kaynağını Bulmada Yetki ve Sorumluluk	91
3.1.2. İnsan Gücü Kaynakları	92
3.2. İşgören Seçimi	101
3.2.1. Başvuruların Kabulü ve İlk Görüşme	103
3.2.2. Başvuru Formu Doldurma	105
3.2.3. Sınav/ Test Uygulaması	108
3.2.4. İşe Alma Görüşmesi	112
3.2.5. Adayın Geçmişinin ve Referanslarının Araştırılması	115
3.2.6. Sağlık Muayenesi	116
3.2.7. İşe Alma/Seçim Kararı	117
3.2.8. İşe Yerleştirme	118
Başarı Öyküleri	120
Yararlanılan Kaynaklar	127
Bölüm 4 İNSAN KAYNAĞININ EĞİTİMİ	129
4.1 Eğitimin Tanımı, Önemi ve Faydaları	130
4.2 Eğitimin Amaçları	131
4.2.1 Ekonomik Amaçlar	131

4.2.2 Sosyal Amaçlar	132
4.3.Eğitimde İzlenen İlkeler	132
4.3.1 Süreklilik İlkesi	132
4.3.2. Yararlılık	132
4.3.3 Fırsat Eşitliği	133
4.3.4. Planlılık	133
4.3.5. Etkin Katılım	133
4.4 Eğitimin Aşamaları	133
4.4.1 Eğitimden Önceki Aşama	134
4.4.2 Eğitim Uygulamasındaki Aşama	137
4.4.3 Eğitim Sonrası Aşama	143
Başarı Öyküleri	146
Yararlanılan Kaynaklar	151

Bölüm 5 İNSAN KAYNAĞININ DEĞERLEMESİ VE ÜCRETLENDİRİLMESİ

5.1 Performans Değerleme	154
5.1.1. Performans Değerlemenin Önemi ve Amaçları	157
5.1.2. Performans Değerleme Yöntemleri	162
5.1.3. Performans Değerlemede Sorunlar	167
5.1.4. Performans Değerleme Sonuçlarının Kullanılması	168
5.1.5. Kariyer Yönetimi	168
5.1.6. Stratejik Planlama	169
5.1.7. Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi	169
5.1.8. Örgütsel Çatışma ve Performansa Etkisi	169
5.1.9. Çatışma Türlerinin Performansa Etkisi	173
5.1.10.Çatışma Türlerinin Ortadan Kaldırılmasına Yönelik Çözüm Önerileri	176
5.2. İş Değerlemesi	178
5.3. Ücret Sistemi	180
5.3.1. Performansa Dayalı Ücret Sistemi	184
5.3.2. Verimliliğe Dayalı Ücret Sistemi	186
5.4. İş Sağlığı ve İş Güvenliği	191
5.4.1. İşletmelerde İşçi Sağlığı ve İş Güvenliğinin Sağlanması için Alınması Gereken Önlemler	195
Yararlanılan Kaynaklar	198

Bölüm 6 İŞ YAŞAM KALİTESİ ve MOTİVASYON

6.1. İş Yaşam Kalitesi	202
6.1.1. İş Yaşam Kalitesinin Önemi	205
6.1.2. İş Yaşam Kalitesinin Unsurları	206
6.1.3. İş Yaşam Kalitesi Programlarının Özellikleri	208
6.1.4. Değişen İş Yaşam Koşulları	212

6.1.5. İş Yaşam Kalitesinin Geliştirilmesi	214
6.1.6. İş Yaşam Kalitesini Azaltan Bir Unsur: Mobbing	217
6.2. Motivasyon (Güdüleme)	224
6.2.1. Güdüler ve Gereksinimler	225
6.2.2. Motivasyon Teorileri	228
6.2.3. Motivasyonda Özendirici Araçlar	238
6.2.4. Çalışanlarını Motive Eden Bir Kurumun Özellikleri	257
Başarı Öyküleri	259
Yararlanılan Kaynaklar	260
Bölüm 7 İNSAN KAYNAKLARININ ULUSLAR ARASI	
BOYUTU	265
7.1. İnsan Kaynakları ve Çokuluslu İşletmeler	266
7.1.1.Çokuluslu İşletmelerde İyi Bir İnsan Kaynakları Politikası Oluşturulma Nedenleri	267
7.2.Çokuluslu İşletmelerde İnsan Kaynakları Politikası Oluşturulmasında Ortaya Çıkan Problemler	268
7.2.1. Artan İş ve Karmaşıklık	268
7.2.2. Uluslararasılaşmanın Getirdiği İlave Fonksiyonlar	270
7.2.3. Farklı Uluslardan Oluşan Bir İşgücü Yapısı	270
7.2.4. Farklı Birçok Dilin Kullanılması Durumu	270
7.2.5. Çalışanlara Daha Fazla İlgi Gösterme Gerekliliği	270
7.2.6. Yerel Farklılıklar Nedeniyle Yönetime Farklı Yaklaşımlar	271
7.2.7. Daha Fazla Toplumsal ve Politik Etki	271
7.2.8. Daha Fazla Risk Maruz Kalma	272
7.3.Çokuluslu İşletmelerde Kadrolama Politikaları	272
7.3.1. Çokuluslu İşletmelerin Yönetici Sağlama Yöntemleri	273
7.3.2. Çokuluslu İşletmelerde İşe Alma	275
7.4. Çokuluslu İşletmelerde Eğitim ve Geliştirme	277
7.4.1. Eğitim Yöntemleri ve Prosedürleri	277
7.5. Çokuluslu İşletmelerde Performans Değerleme	278
Başarı Öyküleri	280
Yararlanılan Kaynaklar	283
Bölüm 8 KARIYER YÖNETİMİ	285
8.1. Kariyer Kavramı	286
8.2. Kariyer Planlaması	287
8.2.1. Kariyer Planlama Sürecinde Örgütün Yapması Gerekenler	289
8.2.2. Kariyer Planlama Sürecinde Çalışanın Yapması Gerekenler	290
8.3. Kariyer Aşamaları	290
8.3.1. İş Öncesi Dönem	291
8.3.2. İş Giriş Dönemi	291
8.3.3. Kariyerde İlerleme Aşaması	292

8.3.4. Kariyerini Koruma Aşaması	292
8.3.5. Emeklilik Aşaması	292
8.4. Kariyer Geliştirme	293
8.5. Kariyer Yönetimiyle İlgili Güncel Konular	294
8.5.1. Kariyer Platosu	294
8.5.2. Çift Kariyerli Eşler	295
8.5.3. Kariyer Rehberliği	295
8.5.4. Çift Kariyerlilik	296
8.5.5. Ay Işığı	296
8.5.6. Kariyer Transferi	296
8.5.7. Kariyer Merkezleri	296
8.5.8. Kariyer Değişim Danışmanlığı (Outplacement)	297
8.5.9. Hızlı Yol (Fast Track)	299
8.5.10. Koçluk (Coaching)	299
Başarı Öyküleri	300
Yararlanılan Kaynaklar	312

Bölüm 9 SENDİKA İLİŞKİLERİ	313
9.1. Sendikalar	314
9.1.1. Sendika Kavramı ve Önemi	314
9.1.2. Sendikaların Tarihi Gelişimi	315
9.1.3. Sendikaların İşlevleri	317
9.1.4. Sendikaların Temel İlkeleri	318
9.1.5. Sendikaların Örgütlenmesi ve Yapısı	320
9.1.6. Sendika Türleri	321
9.1.7. Sendikaların Yönetim Organları	324
9.1.8. İşyeri Sendika Temsilciliği	326
9.1.9. Sendikaların Yeniden Yapılanması	328
9.1.10. Yönetim ve Sendika İlişkileri	330
9.2. Toplu İş Sözleşmesi	332
9.2.1. Toplu İş Sözleşmesinin Tanımı	333
9.2.2. Toplu İş Sözleşmesinin Konuları	333
9.2.3. Toplu İş Sözleşmesi Yapma Ehliyeti ve Yetkisi	335
9.2.4. Toplu İş Sözleşmesi Süreci	336
9.2.5. Toplu İş Sözleşmesinde Uyuşmazlıklar ve Çözümü	347
9.2.6. Toplu İş Sözleşmesinin Süresi ve Sona Ermesi	355
Başarı Öyküleri	357
Yararlanılan Kaynaklar	359